

GALIZA SEMPRE DEFRAUDADA

Perante a necesidade de proceder a un troque das revéllidas prácticas educativas da escola española i-en procura de salmar o continuo clamor de mestres educadores e demais círculos culturales do noso país pra que as mesmas sexan axeitadas ás modernas técnicas pedagógicas ó uso en todos os países adiantados e progresistas do mundo, as autoridades dista materia háchanse adicadas a reformar as leis e disposiciones que regulan a política educativa peninsular.

A iste respecto compre por de releu que unha das principais premisas aconselladas polos técnicos da Unesco na disciplina educativa, refirese ó emprego dos idiomas vernáculos como instrumento indispensábel pra que a instrucción que se imparte sexa doadamente assimilada e teña de tal xeito proyeitosos resultados en países onde existe unha povoación diferenciada da cultura oficial.

Mais velahí onde lle doi! O ministro de Educación e Ciencia de Madrid, parellamente coa sua dependencia a Dirección Xeral do Ensino Primario, dirixido, cando non, por un galego servilizado o Sr. Uxío López e López, quixera satisfacer, inda que máis non fora que en mínima parte os custos reclamos dos nosos educadores pero... tales reclamos son incompatibles, millor dito están en aberta oposición coa tema secular do centralismo castelanizante cal é a de querer uniformar culturalmente a todos os povos diferenciados do conxunto peninsular superpondoles como propia unha cultura allea que remata por mutilar psínicamente ó educando xermolando os traumas dos que moitas veces non se logra liberar endexamais. Tal é o espírito da nova lei de educación aprobada polos organismos oficiais do goberno centralista que permite se enseñe o idioma galego nas escolas de párvulos da nosa Terra onde prácticamente non existen co cal trócase totalmente inoperante a nova disposición.

Con tan liberal e xenerosa comprensión xa coidan os círculos educacionais do centralismo meseteiro haber resolto o problema o ter conquero unha doada conciliación entre os xustos reclamos de Galiza a prol das necesidades do seu alumnado e a contumace política assimilista da España de sequeiro. Non, señores, non. O estado de secular atraso, abandono e desarraigo en que se atopa a escola galega non se resolve con unha concesión de fariseíco e fachendoso paternalismo que somentes ós parvos e ós minguados pode conformar. Non, o problema educacional galego somentes ten que se arrombar procedendo a un troque total dos seus liñamentos e xeitos de capacitación escolar; con pleia adaptación ás técnicas da pedagogía moderna que aconsella como único procedemento axeitado pra culturizar a un povo a total identificación co "mundo" en que iste se desenvolve percurando a exacta valoración de todos os atributos e sustantividades da sua cultura autóctona; idioma, xeografía, historia, flora, fauna; todo canto configura a sua fasquía diferencial.

Mais tal "aggiornamento" estructural da política educativa do estado centralista español sería utópico, millor dito necio poder agardarla do réxime de sometimento colonial en que a nosa terra xace premida; os dereitos dos povos escravizados soio son reconecidos na medida en que sexan capaces de se ceibar do xugo escravizador e o problema do desenrollo que reclama a cultura popular galega, como todas as demás eivas seculares que aquejan ó noso país e lle non deixan acadar o progreso e evolución a que ten lexítimo direito; non se arranjan con mengoadas concesións que se lle poidan acordar dende a Capital do centralismo tobo da reacción peninsular. A solución está en nos mesmos, posto que somos un povo con capacidades, pulo e intelixencia mais que dabondo como pra acometer as meirandes empresas tal como ten que ser a de redimir a Galiza do colonialismo español e anovar plenamente todos os anacrónicos e revellidos estamentos estruturais. Nada compre agardar de ninguén, soio os povos domeados, sen azos, esmorecentes, coidan poder emanciparse con fórmulas de máxica e allea procedencia. Galiza ten todo canto lle é mester pro ser un grandeiro país como Bélgica, Holanda, Dinamarca... Sumente lle falta acadar unha cabal concencia da sua problemática nacional e pra o lograr ten que percurar trocar de xeito total a sua atitude mental tocante á realidade en que se atopa mergullada por un provincialismo marxinado que ademais de zugar todas as fontes da sua enerxía vital xermola na psique do seu povo un deprimente e magoante excentricismo.

A nova ley de educación, é a reiteración da secular e permanente defraudación que se lle fai á nosa terra pola acción do centralismo asovallador: temos que deixar dunha vez pra sempre de seguir petando humildemente ás portas dos Ministerios, pra que nos concedan de favor o que se nos debe de direito; ademais do elemental senso práctico que amostra a inutilidade de tales attitudes, fagámolo por amor á nosa patria e por dimidie de galegos que se non resignan a vivir de prestado e queren cumplir a manda histórica que o sangue dos mártires que souperon morrer polo recoñecemento dos dereitos e liberdades que reclama Galiza nos está de cote sinalando.

A LIBERTADE NON SE LOGRA CON PREGOS, SENON CON LOITA, CON SAGREFIZOS, CON SANGUE...

A NOSA TERRA

ANO LII

Buenos Aires, Setembro de 1970

Nº 514

GALEGUISMO E SINDICALISMO

Cal terá de ser o réxime de goberno a instaurar na nosa Terra despois da caída irremediable e más curto ou longo prazo da actual dictadura teocrática militar que a tiraniza?

Terá que pasar unha tempada de anarquia como moitas veces acontece logo dun alongado sistema despótico ata que se produza a necesaria decadencia das ideas e o libre xogo das actividades políticas posibilitando un goberno de sino democrático como é deseñable con dabondo alicerce popular que lle asegure pervivencia e continuidade?

Despois de máis de trinta anos de exercer tiránicamente o poder, unha das secuencias más negativas da dictadura franquista é a que remanece do valeiro de opinión política da masa popular, que a falta de exercicio dos derechos ciudadanos trai aparellado, sin as libertades básicas esenciais de verba, prensa, reunión, etc.; sometido á arbitrariedad dun partido único legalmente recoñescido e baixo o imperio dun réxime barbaramente represivo a punto tal que sustentar calisquer idea ou creencia opositora costituir grave delito; resulta enteiramente lóxico e nor-

mal que o grosso da povoación galega non teña formada unha crara concencia da situación político-institucional en que se atopa mergullada e non sexa capaz de alviscar doadamente por que roteiros ten que se procurar a saída axeitada.

Non faltan certamente en Galiza seutores ampliamente capacitados no quefacer político que pensan, que sinten e viven a sua problemática e cofiescen moi ben de onde xurdien as suas dificultades e como compre altuar en procura de lles atopar arranxo. Pero por ser tais seutores notoriamente minoritarios faise tamén mester que o povo participe diso coñescimento pra que ele sexa direito protagonista da tarefa de artellar institucións de goberno axeitadas á realidade do noso país pra que ó mesmo tempo de asegurar o éxito na solución de problemas seculares, acadan proxección de futuro e polo tanto asegúranlle o seu progreso e evolución.

O povo galego debe estar preparado pra os prometedelos intereses que se avizinhant a aproveitando a esperanza histórica pra non cair novamente en erros reiterados que tanto perxuelo lle teñen

A CÁMARA DE SENADORES DO URUGUAY SOLIDARIZASE CON MENDEZ FERRIN

Co gallo do inxustificado encarceramento do escritor galego Xosé Mendez Ferrín, na Cámara de Senadores do Uruguai tratouse o caso, fondo de relou os seus oradores a falla de libertad resistente no Estado feixista español e á que o refugio á cultura galega.

Cedendo de importancia que o texto publicado no Boletín Oficial chegue a coñecimento dos homes de Galiza, decidimos dárelle publicidade.

39º SECCIÓN ORDINARIA - ESTRACORDINARIA

Carta xeira ordinaria XI. Lexislatura Preside o señor Zelmar Michelini Señora Roballo. Señor Presidente... Fai un tempo coñecim no Uruguai a un gran galego, Mendez Ferrín, novelista, poeta, cadeirálogo de filoxenia romá en Santiago de Compostela e de literatura en Vigo...

Na cidade de Montevideo deu importantes conferencias e entrou en contacto con algúns círculos intelectuais desta capital deixándon unha lembranza inesquecible.

De volta a Galiza foi posto en cadea.

Nese entón, ocupámonos no Senado da crítica situación deste intelectual galego coa esperanza de que a nosa voz incidira na sua liberdade.

Mais agora, pola prensa enteñímanos de que novamente foi detido e se lle condena a dous anos de cadea... O seu delito: perez que se debe a que nun cacheo policial efectuado na súa casa lle atoparon o manuscrito dun libro que coidámos será trascendente como todas as suas obras.

Nun país onde a censura está disposta, non pode ser delito un libro que noi foi ó prelo, xa que tería de pasar pola censura ó sere editado...

Denantes, señor Presidente, fátabamos destas cousas con arruado. España nos parecía o fin do mundo... e dende o noso país onde non coñecemos censura, erguemos a nosa voz e o fagúemois homildemente, degorando que clá chegue, que sexa aiudia...

Mendez Ferrín é un ser administrable, un gran intelectual. A sua obra é o más representativo da cultura galega. En canto é seu delito fronte o Estado fran-

quista, non é máis que un delito de opinión...

Se a nosa voz chega, vai coela o apoio á cultura galega, e mesmo os nosos más acesos desexos a prol da liberdade desexo intelectual, deseñito, deseñito, deseñito.

E todo canto quería manifestar.

SEÑOR PRESIDENTE (Machellini) A "Mesa" deixa espresa constancia de que se solidariza plenamente coas verbas pronunciadas pola señora senadora Roballo. Inda que non coñezco persoalmente ó escritor Méndez Ferrín. Sei da súa obra, dos seus valores e da súa loita, así como tamén o profundo amor que sinte pola liberdade.

Nou sei se a señora senadora deseña formular algún trámite especial. SEÑORA ROBALLO - ¿Qué trámite lle imos formular, señor Presidente? Pregúntalo, iso si, que a prensa sexa xenerosa e recolla as inquietanzas que se tienen verouido aquí.

SEÑOR HIERRO GAMBARDELLA - Que fique rexistrado, tamén, a solidaridade dos senadores que pensamos do mesmo xeito, non somentes polos valores intelectuais do señor Méndez Ferrín a que se ten referido a señora senadora, que tamén, a nosa protesta polo acto coercitivo das liberdades que o goberno español ten apricado encor da súa persoa.

SEÑOR RODRIGUEZ CAMUSO - Me permite, señor Presidente?

SEÑOR PRESIDENTE - (Machellini) Ten a verba, señor senador.

SEÑOR RODRIGUEZ CAMUSO - E pra deixar espresa constancia, da nosa pleia solidaridade co prantexamento formulado pola señora senadora Roballo.

Vaio pois, a nosa comprensión e solidaridade espiritual pra

causado á nosa Patria un dos maiores fai a situación no noso medio de partidos políticos e institucións representativas dos poderes centralistas. Tal situación xa non voltará a ser aceptada baixo ningún pretesto nin circunstancia. Galiza é unha auténtica nacionalidade e como tal reñen que xurdir do seu seo as súas propias institucións, representativas e os poderes de goberno que precise; o contrario sexa aceptar como lexitimos os instrumentos de que se val un poder alleo colonialista.

Nas atuais circunstancias en que se atopa a cidadanía da nosa Terra compre non embargantes reparar en que existe un seutor galego con aceptable concencia política e con poder dabo do coherente como pra se constituir en base de sustentación indispensabel de calisquier artellamento institucional tal é o dos sindicatos obreiros e demais asociacións representativas das forzas laborais. As más puras esencias da nacionalidade galega estiveron i-están vivas e latentes no seo do povo traballador: labrego, mariñeiro, obreiro, artesán, etc.; sin ele Galiza non tería en absoluto salvación posible. A esperanza secular amóstranos sin ningunha clás de dúbida que nada se teñ que agardar nin da Igrexa, en permanente estado de traidor con nosa Patria, e cuio cacarexado "aggiornamento" e pura especulación intresada; nin da pequena burguesía e clás media ramedadora, aldeira, començada... A entrenabel, a verdadeira, a Galiza perdurable atopase presente no povo traballador que pra subsistir ten que alternar as tarifas do mar, do obradoiro, coas da labranza... da cantería, a proba ou enfar os roteiros da expatriación forzada

Unha das tarifas mais urxentes e patrióticas a desenrolar por todos cantos ancién unha Galiza redimida ten de ser a de levar ó ánimo dos nosos traballadores a convicción de que as súas legítimas reivindicacións socio económicas somentes poden ser posibéis nunha comunidade nacional liberada de todo tutelaxe colonialista; sindicalismo e galleguismo na sua más genuina concepción filosófica deben ser sinónimos pra comprender que toda corrente presuntamente reivindicatoria "importada" leva implícita a intención dun novo sometimento como seria o de trocar o signo da tiranía sin destruir a mesma tiranía, ningunha dos muitos problemas que affixen a nosa Terra poderá ser convenientemente resolto sin a participación ativa e más directa posible das forzas productivas; a lucha democrática certamente efectiva, é aquela que se asenta nas masas populares pra ser instrumento das súas lexitimas aspiracións.

Dende logo que non nos podemos facer ilusións de que tan cutas aspiracións sexan doado de acordar. Ningún direito, ningunha liberdade popular se consigue pola gracia do opresor senón pola rexedume das demandas do oprimido e a primeira condición que compre ter pra o lograr é a de semear opinión. A esperanza histórica amóstranos que cando un povo sabe o que quer e vor que o quer por pequeno e débil que aparezca fronte ó seu opresor sempre máis tarde ou más cedo coquile o seu ouxetivo. O dia que o país gallego teña axeitado desenrollo do seu senso de comunidade haberá percorrido un longo treito encor do recoñecemento das suas liberdades e direitos nacionais.

BIEITO CUPEIRO

(Sigue en pág. 2)

REVOLDANIA

O CENTRO GALEGO de Bos Aires celebrou este ano de 1970, unhas magníficas Xornadas Patrióticas con gallo do Dia Nacional de Galiza, que concitou a presencia enfervorizada da colectividade.

24 actos de presencia plea de Galiza, realizados no percorrer das Xornadas Patrióticas: Homaxes a Rosalía, Castelao... Concertos de Música Galega; Exposiciones de Pintura e do Libro Galego Antigo; Audiciones Radiais e mensaxe por Radio Nacional, do presidente da institución á colectividade co gallo do Dia Nacional de Galiza; Misa en galego; conferencias e Función de Gala no Teatro Colón, etc.... falan dабondo da xerarquía e o fervor patriótico que animou os seus organizações.

--:oOo:--

E FALEMOS DA FUNCION de Gala do Teatro Colón...

Unha sa plea, ateigada de público, foi o marco espléndido no que se realizou a Gran Función de Gala conque o Centro Galego e a colectividade deron cumio ó Dia Nacional de Galiza.

A execución do Hino Nacional Galego pola orquesta do coliseu e o coro Lagun Onak, baixo a dirección do mestre Manfredi Argento, enfervorizou ó público...

Foron intres inesquecíveis pola grandeza emotiva da nosa Canción Patria.

--:oOo:--

E REFERIDO O NOSO HINO, o programa da función rezaba asin:

Himno Nacional Argentino.

Himno Gallego.

Preguntamos: ¿por qué Hino Galego a secas...?

Fagamos historia: Dende que o Centro Galego de Bos Aires tomou ó seu cárcago (coa total adhesión da colectividade) a realización das Xornadas Patrióticas Galegas, o noso Hino aparecía timidamente nos programas beira do Hino Arxentino, como "Himno ós Pinos", de Edoardo Pondal, e música de Pascual Veiga...

Co tempo, foi evolucionando moi devagarinho... con avances e retrocesos... até chegar a Hino Galego...

Agora ben: Se consideramos que Galiza constitui un Povo diferenzado, unha Nación e, por cuios ideais de liberdade nacional loitamos, xusto é enxerguer, que o seu Hino — mesmo a sua bandeira — é nacional en función de sere Galiza unha Nación.

¿Estamos...?

--:oOo:--

EN OSÉDO, lugar sitoado a meio camiño entre A Coruña e Sada, tivo lugar a inauguración do "Museu Carlos Maside" baixo o padroado do Laboratorio de Formas e Cerámicas do Castro.

Tenzoan os organizações deste museu, reuniren obras de arte contemporáneo e mesmo, documentación doada en relación ós artistas galegos de século XIX.

Digamos que a ideia dos organizações supón unha formal promesa de encher un sensíbel valeiro no panorama museístico do noso país.

O acto, que se levou a cabo nun doado marco de digna galeguidez, foi sensiblemente mancado pola nota discordante dada por Rafael Dieste, cuia perorata en língua castelán caíu como unha xerra dauga xiada ante a numerosa currenza...

A nós, certamente, nonos estrana o feito... Rafael Dieste (pesa ós seus valedores, que algún ten, o de mérito) é un intelectual hispánico ó servizo da cultura colonialista na nosa Terra... que ten no seu haber, un pecado de xuventude, mellor dito, dou: unha fermosiña obra de teatro, e un libro de contos, ambos os dous en galego.

E non voltou pecar máis...

--:oOo:--

POR ESTAS DATAS, andou por Bos Aires con gran sucesso, o cantante catalán Joan Manuel Serrat.

Foi unha das grandes atraccións neste Bos Aires multitudinario e cosmopolita.

En rigor á verdade. Joan Manuel Serrat é un segrel dos tempos modernos quén, nutrindo da poesía de Manuel Machado e da sua propia, en língua catalana, botouse polos camiños do mundo pra guindar á xuventude un mensaxe de esperanza, fraternidade e beleza.

Pro o más notábel deste mozo catalán é xustamente o seu catalanismo, a sua ubicación dentro dun afervoado sentimento colectivo de Patria que se mantén esperanzado, con dignidade...

Daí, xustamente, o tratamento con que o distinguíu a prensa, a radio e a televisión deste país:

"Joan Manuel Serrat, cantor catalán..."

Entrevistado por "Gente", revista porteña, axiña xurdiu a prenta:

— "Por qué JOAN e non JUAN?".

— "Pois olle vosté. Eiquí, aparentemente, non ten importancia porque estamos fóra de España...".

— "Alá hai catro culturas ben definidas... Eu defendo a unha delas que ben se identifica con o JOAN...".

— "Antre elas — catalana, vasca, galega e castelán — non hai igualdade de oportunidades, e iso débese a que a balanza está desequilibrada...".

— "Eu son catalán, primeiro, porque sun nado ali, en Cataluña... E segundo, porque o viví... Porque é o meu...".

Asín é o segrel catalán Joan Manuel Serrat.

--:oOo:--

CASO INSOLITO — *insólito...? — o de novo bispo da*

diócese Tui-Vigo, Monseñor Delicado Baeza, natural de Albacete (Murcia) terra de fala castelán.

Non ben foi nomeado tidoar da referida diócese — fai ménos dun ano — o primeiro que fixo foi percorrer o seu territorio eclesiástico coa teima manifesta de escuchar persoalmente as suas necesidades e peculiaridades... E a primeira determinación que tomou este digno príncipe da igrexa foi a seguinte:

"A sortir deste intre, poreime a estudar o idioma do país, que é a lingua natural dos galegos e coa que se teñen de comunicaren con Deus...".

E dito e feito: Ainda non decorreran sete meses do prometido encol do noso idioma, cando o 1º de maio derradeiro, axudado por caíro cregos oficiou Misa en lingua galega na catedral de Vigo.

Foi unha Misa Cantada, na que tomou parte o Grupo Mixto de Traballadores de Santa Cristina de Lavadores, e todo un acontecemento relixoso co templo ateigado de fieis.

Qué exemplo o deste pastor estranxeiro prós más dos cregos galegos, "prófugos do sach"... secularmente traidores a Galiza e ó seu povo...!

--:oOo:--

NO DOMESTICO AMBIENTE DIPLOMÁTICO franquista de Bos Aires o desleigado *galeguíño* Braulio Diaz Sal é coñecido polo "garimoso" nome de Bola de Sebo...

Co gallo de celebraren a festividades de Santiago Mata-mouras, Patrón das Hespánias e inda máis... o franquismo oficial festexouno cunha cuchipanda de callos "a la madrileña" na Casa de Galicia, e ós postres, o embaixador mandouse un solerme espiche: "...ren de disputas políticas nin diferenças antre nós (os franquistas). Todo o noso esforzo ha ser a prol do engrandescemento deste país i Hespánia...".

Asegurado, o Braulio, coa teima de quedar ben co seu amo (o embaixador) acusou abertamente á Directiva da Santa Casa, por se aderir ó homaxe que a colectividade galega lle rendeu a Rosalía no pórtico de entrada ó Centro Galego, pousando ademais, unha oferenda floral coas cores galegas, refugando a bandeira franquista...

E acusou de traición ó franquismo, ós homes de Celta por andaren en amanos e claudicacións coas agrupacións que gabenan q Centro Galego...

Un berro unánime de: A calar! Afóra, Bola de Sebo...! Criado...! O traidor és tú, desleigado...! Foi a resposta al ritada dos presentes.

O clima tornouse mesto, moi mesto... polo cal, o señor embaixador, sen dare chio, amosando certa presa, fixo mutis polo fero...

LOURENZO FRAGOSO

FALECEU D. MANOEL PUENTE

Cô falecemento de D. Manoel Puente, acaescido nesta capital o día 24 do pasado mes de Marzo, desapareceu unha figura de outa representatividade no noso mundo cretivo da emigración, tendo ilo producido unha pena moi fonda en todos os meios de latexo galeguista, tanto de dentro da Terra como de fora dela.

O apagamento da vida deste nobre compatriano, supuxo unha grande perda para o noso que-facer nacional en prol da patria galega, de longo asoballada, á que ele serviu e honrou con xurdidas actividades e amplas xenerosidade.

Dende que coñecera ao imponente Castelao, na sua chegada a Bós Aires, viven en apertura amizade a carón dele, e entreguose por inteiro á causa de Galiza, á causa das liberdades de sua patria, adicándolle os seus melhores folgos e a sua más rexa vontade en proveitosas angueiras, con desprendimentos pecuniarios que deron a suma dunha obra trascendente, unha obra, sobretodo cultural, de avultado prestixio e graúa eisaltacion, a que deixou ofer-

Irmandade Escolleu Novas Autoridades

O pasado dia 3 de xuño, a Irmandade Galega realizou Asamblea Xeral de afiliados co gallo de escollear novas autoridades.

Dacordo a desíñacion de cregos, a nova Comisión Directiva que gobernará á entidade, ficou constituída polos seguintes irmáns:

Presidente: Ricardo Flores; vicepresidente, Bieito Cupeiro; segredario, Manoel Mera Sanchez; segredario de actas, Sanchez Romero; tesoureiro, Antón Alvarez; protesoureiro, Antón Gomez. Vocais: Manoel Baño, Ricardo Montero, Lois Guedes, Moises da Presa, Leonardo Pereira, Xosé Rodriguez, Manoel Pedreira e Francisco Sánchez.

É todo canto quería manifestar. Degoramos a nova Comisión Directiva que rexerá a entidade, un freitísimo labor en prol dos seus ideals patrióticos galegos.

rendada á sua patria, e que a historia terá de lembrar con louvores para a sua figura emigrante. Unha figura emigrante que soubo ser fidel á sua caste e aos ancestrais de liberdade do seu povo, do que tivera que fugir en terra mocedade, ao igual do que tantos milleiros de irmáns, en percura de mellores condicions de vida, privados de a ter no propio chau, a consecuencia do asoballo e inxusticias dos poderes alleios que gobernan a Galiza durante seculos.

Sexan estas liñas como oferenda de recoñecemento de Irmandade Galega ao desaparecido irmán, quen seguirá vivendo na levanza como merecen os "bóis e xenerosos".

Degoramos ás novas autoridades desta prestixiosa entidade galega os maiores aertos na súa xestión de goberno.

A Agrupación "A TERRA" Escolleu Novas Autoridades

A prestixiosa Agrupación pro Centro Galego "A TERRA" en xuntanza xeral ordinaria celebrada o dia 24 de abril e presidida polo presidente sainte, Sr. Manoel Fernández López, escolleu novas autoridades ficando constituída a nova Xunta Directiva do xeito que segue:

Presidente: Manoel Martínez Lamela; Vicepresidente: Bieito Cupeiro; Segredario: Xoán Antón Carballo; Prosegredario: Xavier Nogueira Nuñez; Tesoureiro: Xosé Antón Ríos; Protosourceiro: An-

RENDEUSE

HOMAXE

A LOIS ARES

Ao se cumplir o segundo aniversario da morte do benquerido irmán Lois Ares, a Asociación de Personal Xerárquico do Centro Galego, rendeu un homaxe de lembranza á súa esgrevia figura, o día 19 do pasado mes de Xuño, no salón da biblioteca da institución onde ele ocupou durante moito tempo o posto de bibliotecario.

Enetou o acto, en nome do Centro Galego, o membro da Comisión de Cultura señor Alfonso Souto, facendo unha sentida evocación e sinalando os grandes méritos da personalidade de Lois Ares, como así tamén sinalou o seu eficaz labor no desempeño do seu cárcago co que soupo cumprir unha aición ponderábel en prol dos ideais patrióticos galegos.

Despois falou o presidente da entidade orgaizadora señor Xosé L. Pérez quén tivo tamén expresións de louvanza para a figura do irmán desaparecido.

Por derradeiro, o presidente do Centro Galego, señor Alfonso Reboreda, procedeu a descoñecer un retrato de Lois Ares colocado no mesmo local.

Unha ampla e representativa concurrencia axudou a tornar lucido este acto de homaxe ao noso inesquecible irmán Lois Ares, no que se acháron presentes a súa dona e as súas fillas, as que ao final foron moi atentamente saudadas.

A.B.C: de CORCUBION TEN NOVAS AUTORIDADES

A. B. C. de Cercubión meritaria entidade da nosa colectividade renouou as súas autoridades.

Dacordo á distribución de cregos a nova Comisión Directiva que gobernará á entidade ficou constituída deste xeito:

Presidente: Manoel Pérez Mafrañón; Vicepresidente: Manoel Baño; Segredario: Alfredo Suárez Mira; Prosegredario: Xesús Suárez Trigo; Tesoureiro: Alfreido Silvaredonda; Protosourceiro: Manoel Lemos Leis; Segredario de Actas: Manoel Cabarcos; Contador: Manoel Montero; Procontador: Delfino Sánchez Guzmán; Bibliotecario: Anacleto Pérez; Vocais Tidoares: Xosé Graiño, Vicente Azcarate, Xoán Patiño, Hugo Greco, Xaime Arán e Xesús Silvarredonda. Comisión Revisora de Contas: Ricardo Monteiro, Emiliiano Santamaría, Ramiro Romero, Manoel Suárez Trigo e Xervasio Paz Lestón.

Degoramos ás novas autoridades desta prestixiosa entidade galega os maiores aertos na súa xestión de goberno.

A DATA HISTÓRICA DO 28 DE XUNIO

O se cumplir o derradeiro 28 de xuño o 34 cabodano do Plebiscito do Estatuto Galego, no que o noso povo votou unánime o reclamo de autonomía para Galiza, os galegos libres manifestámonos plenamente identificados con aquela grorirosa xornada cívica e refirmamos os lexitímos direitos da nosa patria xa non a unha sinxela autonomía que non satisfaz as nostas aspiracións do povo galego, senón o pleo reconeñemento do direito de autodeterminación que a Galiza se lle debe como nación asoballada pola España colonialista.

O SENADO DO URUGUAY

(Ven da páx. 1)

quén son vitimas destas tropelias na Hespánia, ou en calisquer parte do mundo.

Senadores presentes: Zelmar Michelini (presidente), de Brum Carbalaj, Durán Rubio, Echegoyen, Ferrandis, Ferreira Aldunate, Hierro Gambardella, Passadore, Paz Aguirre, Panadés, Ro-Zebala e Zorrilla de San Martínez Camusse, Vasconcelos, tin.

É importante pór de nota que os senadores que verqueren as suas opiniões pertenecean a determinadas ideoloxías e, por suposto, partidos políticos.

A GALIZA EMIGRADA FESTEXOU AS XORNADAS PATRIÓTICAS

Coa chegada e presentación ás diversas comisións que integran o Centro Galego, dos invitados especiais vindos da terra co gallo de participaren nos festexos do Día Nacional de Galiza, señores Basilio Losada Castro e Xoán Naya Pérez, a Xunta Directiva declarou solememente inauguradas as Xornadas Patrióticas Galegas.

A presentación dos señores Losada Castro e Naya Pérez, foi feita polo presidente da entidade, señor Alfonso Reboreda quen puxo de nota os méritos intelectuais e patrióticos dos devanditos invitados.

Contestaron ambos, pondo de releu canto debía Galiza á colectividade galega de Bos Aires, que soupo en intres de dramático silencio pra nosa patria, interpretar o momento histórico e, dárse xenerosamente co seu apoio moral e material apropiado da causa galega, polos vieiros da cultura e da acción político-patriótica.

O señor Bieito Cupeiro, membro da Comisión de Cultura da institución fixo a presentación do disertante cunha magnífica peza oratoria.

CONFERENCIA DE B. LOSADA CASTRO

O dia 21 de xullo, ás 18 horas, no salón Castelao deu a sua encamiada conferencia encol do tema "Problemas socio-culturais de Galicia de Hoxe" o cadeirá-dego Basilio Losada Castro.

Encetou a sua conferencia, sinalando que a problemática socio-cultural de Galiza apresenta unha complexidade moi característica e uns caracteres singulares que fan dela un tema de meditación i estudo dabondo interesante no terreo da socioloxía lingüística. Sinalou, que a lingua galega leva cincocentos anos —aloxada do ensino e da vida administrativa e que, nembargantes, atopámosnos co feito de que o povo mantivose fidel á súa expresión propia, nun milagre de instintiva fidelidade, en condicións que borraron do panorama das culturas a outras linguas ilustres do Océano Atlántico e, condonaron a outras a unha vida lúgubre, con escasas posibilidades de supervivencia. O longo destes cinco séculos, o povo galego mantivo a súa voz. A tradición medieval esmorecida dcantes da invención de imprensa, perdurou nas formas da poesía e da narrativa popular até o renacemento romántico. Passou

sumir as condicioneis nas que se desenvolviu hoxe a actividade de Galiza. Segundo a teoría espesta polo economista e sociólogo Valentín Paz Andrade, espón que Galiza non é un país bilíngue, senón un país cunha cultura allea superposta; un país no que conviven conflictivamente duas culturas: unha delas, arreigada no máis íntimo da alma de Galiza, exprésase en galego; sobór dela, a castelanización das cidades, imposta por cincocentos anos de asoballamento cultural crea unha serie de situacións de conflito que se concretan nun complexo de inferioridad cultural dos galegos facentes. Nembargantes, esta problemática trocou sustancialmente nos derradeiros anos. O fenómeno —encetado co movemento romántico do século XIX— de restauración cultural de Galiza, acelerouse derradeiramente despois do trauma da guerra e o silencio imposto á cultura galega dende 1939 até 1950, imposición que ainda sustancialmente perdura... Vencendo toda elas de dificultades, as novas promocións de posguerra, entroncan coa acción dos intelectuais galegos que realizaron o mellor da súa obra dentro de guerra civil e cos que dende o exilio, mantiveron a voz de Galiza na xeira de silencio, parte dos cuais, radicados en Bos Aires, desenrolaron atividade notabilísima que permitiu a continuidade cultural de Galiza nos anos de máis dificultade. Recobrando o prestigo da lingua a nivel intelectual e universitario, e manizada esta nas masas campesiñas do país —que supoñen un 75% da povoación total— o problema fundamental é hoxe posibilitar o contanto ante esta cultura de raigaña universitaria pero de vocación popular, e o povo, que é auténtico destinatario. Este contanto que suporá un influxo fecundante para obra do intelectual, abrindo a súa obra á vida real e inmediata do país, só se poderá faguer contando con unha escola galega. Non só galega pola lingua en que se imparta o ensino sinón pola súa vinculación auténtica á realidade de Galiza. A recente lei de Educación que recofre por primeira vez a existencia do problema das linguas vernáculas na España,

ainda sendo como é insatisfactoria, abre unha posibilidade de diálogo co poder central con vistas a resolver a marxinación cultural de esta masa que supón o 75 por cento da povoación total de Galiza. Hai que sortir, nembargantes dun feito clave: unha parte da Galiza —da Galiurbán— é de expresión castelán i en ningún caso debe pretender a marxinación desta minoría castelán falante. O pon-

te de equilibrio ten de ser establecido eunha valoración axeitada de todos os datos —dados que exixiran un estudo demorado de tipo estadístico ó xeito do realizado recentemente polo Dr. Baldia, cadeirá-dego da Universidade de Barcelona, encol do pluralismo lingüístico na capital de Cataluña, e sobre de todo cunha auténtica vontade de convivencia e de respeto mutuo.

Galiza hoxe vive un intre decisivo da súa historia. Os meios modernos de comunicación de masas poden lograr nun prazo de dúas xeracións o que non conquiriu en cinco séculos de política centralista de marxinación da Galiza. Unha escola galega pode ser o elemento que salve a nosa colectividade e que permita que Galiza continue aportando ó mundo o mellor da súa peculiaridade, arrequeñándose e arrequeñando súa diversidade lingüística e cultural que é a característica que define a eterna xuventude da Europa. Se Galiza perde a súa voz, se perde esta derradeira oportunidade histórica. Galiza será unha mera presenza mineral non fecundada polo espírito. Perante esta encrucillada, a posición de todos os galegos, intelectuais e non intelectuais, debe ser clara e taxativa. A loita pola escola galega é unha exigencia dos tempos. Unha exigencia para todos os galegos.

HOMAXE A ROSALIA CASTRO

Cen moito público presente e autoridades das diversas entidades da colectividade, deu comezo o tradicional acto, coa posta de oferendas florais perante a estatua de Rosalia existente no portico de entrada do Centro Galego.

Asegurado o señor Xoán Naya Pérez pronunciou unhas emotivas verbas encol da personalidade de Rosalia, comenzando así o seu discurso:

Irmáns galegos:

Nen hai día do ano que nos poña mais perto uns dos outros que este de hoxe, o Día da Galiza, que pra este mester escolleron os nosos devanxeiros. Encorria o que nestas comemoracións e exixio nome de Rosalia Castro só con acentos más fortes e más enxebeis, porque ela simboliza todo o que a Patria Galega significa.

En más dunha ocasión téneme dito estudiosos estranxeiros cos que teñen relación pola miña profesión, que cando sentían falar de Galiza ou vián o seu nome en letras de molde, asociábanlo de contado ó doce e garimioso da autora de "Follas Novas" ou a inversa, cando ouvían falar de Rosalia, relacionaban este nome co do noso país. E pois esta, unha símbiosis que perdurará polos séculos dos séculos, naméntras haxa no mundo xentes con sensibilidade, sexa como sexa a súa nacionalidade, a súa relixión e cor da súa pele.

Findadas as verbas do orador ocupou o micrófono Basilio Losada Castro quén lembrou a Rosalia coa seguinte oración:

Rosalía, a voz de Galiza. Trala cinco séculos de silencio, Galiza recobra a súa voz na voz de Rosalia. Trala cinco séculos de asoballamento o noso vello país cobra conciencia da súa frustración.

HOMAXE A CASTELAO

Coa presencia das autoridades do Centro Galego, Consello de Galiza, Irmandade Galega, Centro provinciais e Agrupacións, tivo lugar o dia 26 ás 10 horas o homaxe a Castelao, axeitado dentro do programa das Xornadas Patrióticas Galegas 1970. Atopábanse presentes na praza Castelao, e faguendo garda á praza que leva o nome do ilustre político galego, unha delegación do corpo de enfermeiras da institución con abandeadura. Encetouse o aito coa colocación das oferendas florais.

Asegurado o señor Basilio Losada Castro pronunciou a seguinte oración:

Irmáns galegos:

Nada vos podo decir encol de Castelao que vos, que compartedes os seus ancestrais e o seu esforzo, non separeis. Eiqui os teus. Eiqui está o seu nome. Honrado en terra allea. Honrado en terra allea cando ainda non pode selo na nosa. Eu son un home que non conoceu a Castelao, un home galego que na súa mocidade, illado, percurriendo unha

prantexaban problemas, que diñuxaban unha fórmula nobre de concordia e comprensión cando el mesmo sentía achegarse paixón a morte do exiliado, a morte da inxustiza e do aldraxo. Esa España de Castelao, é a nosa España, conxunto de povos ceibes irmáns no respeto, esquecidos de odios e incomprensión. Esa é a nosa España. Pouco —nada en realidade— podo decirvos a vós, vello leitadores forxados na dureza e temosía do combate cando ainda eu non nascería. Soio unha cousa ecetas: reafirmar aco, públicamente a miña convicción que é a de todos os galegos asomados á conciencia da patria nos anos de duro e imposto silencio, a miña convicción digo, de que o vixente, de cheo, con solucions válidas para os nosos problemas, con respuestas axeitadas ás nosas eustións más urgentes. O esforzo de Castelao no seu exilio, non foi valdeiro, pois deuemos a imaxe cabal da patria galega, a imaxe reconstruída que os homes —daquela case nunca— da xeración do silencio percurrábanos en reviravoltas estériles, en fechamentos valdeiros, en esteticismos trasñeitados. Castelao deuemos unha visión política de Galiza, é dicir, un prantexamento con solucions. Pero non foi iso só. Castelao deuemos algo moito más veloso ainda: a imaxe da súa exemplaridade, do seu patriotismo sen mácula. Unha

exemplaridade e un patriotismo sostido e probado afrentando a inxustiza e a asaíada crueza. Un feixe de cualidades morais que pra nós (daquela homes de dazaoito anos botados á perena anguiada da patria que nos negaban) tiña tanto valor como a súa obra escrita. Cande tantos esmorecían e dubidaban; cande tantos se sentían aferrollados polo medo, a canseira ou a desesperanza, Castelao mantive ergueito o fogo sagro, mantivo o mensaxe. Pra os que adivinábamos a súa existencia. Algún dia ha tornar Castelao á Patria. Lecera daquela cara ó eeo a nosa bandeira branca e azul. Unha bandeira que foi sempre unha mensaxe de paz. A bandeira da patria sofrinte que cobriu o seu sartego. Bandeira que xamás encubrinx imperialismos nin eruidades, que non ambiciona nada, e sen lembranzas de asoballamento pra ningún. Na España que aneiamos —aberta a todas as comprensions— a Galiza que aneiamos. Feita por nós, ce noso esforzo e co exemplo de Castelao. Unha Galiza ceibe e moza, ergueita e vibradeira, na que a Liberdade non sexa somente unha arela. Unha Galiza ceibe na España que amamos e non vemos. Será a Galiza de Castelao. Construída é nosa obriga. E se non é facemos que caiariba de nós a maledición dos bós e xeneroses; a vosa maldición.

MENSAXE OS GALEGOS

Co gallo de se celebrar o 25 de Xullo, Día Nacional de Galiza, o presidente do Centro Galego, señor Alfonso Reboreda, en nome da Xunta Directiva, dirixiu un mensaxe por Radio Nacional, os galegos emigrados neste país e ó povo arxentino.

Dixo o seguinte:

"Fai un año, tocouno ler un mensaxe dirixido á colectividade galega e os nosos amigos arxentinos, no cal expresaba a miña fe de que o ano por vir aportase á miña amada Galiza novas solucions ós problemas que debe no seu aspecto cultural e económico.

Apesaras de serenha unha entidade civil arxentina fundada por galegos, non pode permanecer alleo ó boligar dos problemas que no interior viven os nosos irmáns. Pra elo, na nosa esfera de acción facemos tanto é posibel por erguer a xeraría da nosa Terra, co cal honramos á nosa patria de adopción, conscientes de que así a emigración de Bos Aires se convierte nun estímulo permanente pra outras entidades emigradas e, pra os que no interior se agrupan nas numerosas institucións de todo tipo que tanto ben realizan en favor da cultura galega.

O Centro Galego de Bos Aires leva feito un extraordinario esforzo pra que diversos certames amosasen a prestancia e xeraría da nosa acervo cultural. Temos convocado a un Concurso Literario pra Novela en Idioma Galego, doutado coa cifra máis xenerosa de que hai lembranza nos anais da nosa literatura; en adhesión ó Día das Letras Galegas convocouse a un Certame xornalístico que foi gañado pola eminentre escritora Victoria Armento en lembranza do sesquicentenario do nacemento da ilus-

tre pensadora galega Concepción Arenal e outro fotográfico que nos permitiu apresentar a riqueza temática de Galiza nesta especialidade e cuja exposición realizada na nosa sé, mereceu as más vivas louvanzas de todos cantes concurridos a visitar a mostra.

Todos os premios gañados están satisfeitos. A traves da Academia Galega entrábel entidade que tanto fai pola cultura de Galiza, os triunfadores dese certame souperon da responsabilidade con que o Centro Galego encara esta serie de actos que

Se no campo da cultura podemos engadir novos matices que agrandan a obra realizada pola institución, no campo da mutualidade o labor tamén foi fecundo percurrindo manter ó dia co nosos servizos sociais mediante a incorporación de todos os elementos posibles i estendendo en profundidade solucions axeitadas ó problema da capacidade habitacional do Sanatorio que trouxo como consecuencia un proxeito destinado a construir unha ampliación que reportará un incremento de máis de duascasentas camas pra atender unha demanda crecente de internacións que nos permitirá aumentar a masa societaria do Centro Galego.

Superadas as dificultades de tipo financeiro atrasadas; sentadas as bases de traballos futuros, neste Día Nacional de Galiza, fago chegar os nosos asociados, colectividade galega e povo arxentino, as expresións da maior gratitud por todas as mostras de adhesión tidas a carón da Xunta Directiva do Centro Galego, ó mesmo tempo que formuloo os máis sinceros degróes pola crecente irmánsade dos poves galego e arxentino.

XORNADAS GALEGAS DE XERARQUIA

Durante a segunda quincena do mes de Xullo de cada ano, as páxinas das xornadas portéños recollen os ecos que producen as Xornadas Galegas organizadas pola nosa meirande entidade representativa o Centro Galego coa adhesión de toda a colectividade. Conferencias, concertos, exposicións, aitos diversos amostrando a ista cosmopolita e multitudinaria Capital a presencia viva da Galiza da súa cultura, da súa historia da súa personalidade diferenciada, de fondo contido lírico e humano. O noso país acada de tal xeito dimensión e xerarquia polo senso e valimento das manifestacións culturais que acostumán a organizar ano tras ano; mais compre destacar que as Xornadas Galegas derradeiramente celebradas tiveron un éxito e repercusión superior as de outros anos non somente polo acerto e a xerarquia dos aitos programados senón pola identificación e a madureza patriótica amostradas pola Comisión de Cultura, cuia labor de aportación i-espalladamente ao noso acervo cultural acada niveis nunca igualados, como da H. Xunta Directiva que ó traves dos mensaxes e discursos do Segredario Sr. Eduardo Pérez, e do Presidente, Sr. Alfonso Reboreda, deron unha nota de patriótica exaltación como non se había dado deixa agora o cal honra non somente o Centro Galego senón tamén a toda a colectividade e ó país que representamos. Os erarios e valentes conceitos do discurso do Sr. Reboreda no alto da entrega dunha bandeira do Tercio de Galegos as autoridades navais deste país sinalando que a inapreciable aportación dos galegos á súa emancipación e o seu progreso xeral non estaba debidamente apreciada, mereceron a total aprobación da concurrencia e a sencillón de que Galiza estaba dinamicamente representada.

